

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α'

A.1.1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. ΛΑΘΟΣ
2. ΛΑΘΟΣ
3. ΣΩΣΤΟ
4. ΣΩΣΤΟ

A.1.2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α με αυτά της στήλης Β (δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν).

1= Ε, 2= Β, 3= Γ, 4= ΣΤ

A.1.3 Να δώσετε διευκρινήσεις για να παρακάτω :

- α. διχοτόμηση του γοιτσίματος: Σχολικό σελ. 50 «Το Νοέμβριο του 1920... το πείραμα επαναλήφθηκε το 1926»
- β. συμφωνία στο μοναστήρι των Μουρνιών Κυδωνίας: Σχολικό σελ. 215 «Η τελική συμφωνία υπογράφηκε... να επιτρέψουν την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα»
- γ. φροντιστήριο της Τραπεζούντας: Σχολικό σελ. 248 «Το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας, που είχε ιδρύσει... και στην ανάπτυξη της εθνικής τους συνείδησης»

A.1.2 Ποια ήταν η αντίδραση των προσφύγων μετά την υπογραφή της Σύμβασης της Λοζάνης;

Η απάντηση εντοπίζεται σε δύο σημεία του σχολικού, και συγκεκριμένα στη σελ. 149 («Μετά την υπογραφή της Σύμβασης της Λοζάνης... η ενσωμάτωση στη νέα πατρίδα») και στη σελ. 151 («Όταν έγινε γνωστή η υπογραφή της Σύμβασης... στο βωμό των συμφερόντων του ελληνικού κράτους»)

A.2.2 Ποια υπήρξε η δράση του Κ.Κωνσταντινίδη σχετικά με τον αγώνα των Ελλήνων της Διασποράς για τη δημιουργία αυτόνομης Ποντιακής Δημοκρατίας;

Η απάντηση βρίσκεται στο σχολικό σελ. 250: «Στην Ευρώπη πρωτεργάτης του αγώνα ήταν... ζήτησε επίσημα την υποστήριξη της Σοβιετικής Ένωσης».

ΟΜΑΔΑ Β΄

Β1

Αξιοποιώντας τα παραθέματα αλλά και τις ιστορικές σας γνώσεις να δώσετε το χρονικό των γεγονότων που ακολούθησαν τη δεύτερη παραίτηση του Βενιζέλου ως την κορύφωση του Εθνικού διχασμού το 1920.

Τα παραθέματα συμπληρώνουν και ενισχύουν την αφήγηση του σχολικού βιβλίου όσον αφορά τα γεγονότα που ακολούθησαν τη δεύτερη παραίτηση της κυβέρνησης Βενιζέλου. Από το σχολικό βιβλίο θα πρέπει να αξιοποιηθούν τα στοιχεία που περιέχονται στις σελ. 94-96.

Αρχικά, καλό θα ήταν να γίνει μια σύντομη αναφορά στους λόγους που οδήγησαν στη διάσταση Φιλελευθέρων και Κων/νου (συμμετοχή ή όχι της Ελλάδας στον Α΄ ΠΠ, μυστική διπλωματία από μέρους του βασιλιά).

Συνεχίζουμε ως εξής:

«Στις εκλογές που προκηρύχθηκαν μετά τη δεύτερη παραίτηση... και έθεταν σε κίνδυνο το κράτος» (σχολικό βιβλίο σελ. 94-95). Στο σημείο αυτό συνδέουμε την αφήγηση με το Παράθεμα Α («Τα γεγονότα προκαλούν τον αναβρασμό των προσκείμενων προς το βασιλιά Κωνσταντίνο και τις διώξεις, συλλήψεις και φυλακίσεις πολιτών αντίθετων φρονημάτων και το διασυρμό ευπόληπτων αντρών»).

Ανατρέχουμε ξανά στο σχολικό, σελ. 95: «Τα δύο κόμματα διέφεραν... συγκρότησε τη δική του κυβέρνηση στη Θεσσαλονίκη». Εδώ προσθέτουμε το χωρίο που αναφέρεται στον λίθο αναθέματος εναντίον του Βενιζέλου: «Από το αλόγιστο αυτό πάθος παρασύρεται και ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος, μητροπολίτης Αθηνών, Θεόκλητος» (Παράθεμα Α), «Την 13^η Δεκεμβρίου 1916, πλήθη λαού συγκεντρώνονται στο Πεδίον του Άρεως για να αναθεματίσουν το Βενιζέλο[...] «Ανάθεμα!» φωνάζει ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος πλην Μακεδονίας, περιστοιχιζόμενος από μέλη της Ιεράς Συνόδου[...] Απτόητος ο

Βενιζέλος απ' τη «μεσαιωνική» βαρβαρότητα στρατολογεί δικό του στρατό στη Μακεδονία[...]» (Παράθεμα Β).

Προχωρούμε ως κάτωθι: «Οι συγκρούσεις πήραν σταδιακά διαστάσεις... ο Βενιζέλος κήρυξε έκπτωτο το βασιλιά» (σχολικό, σελ. 95), «Μέσα σ' αυτή την κατάσταση βρίσκει την ευκαιρία να κηρύξει έκπτωτο τον Κωνσταντίνο...» (Παράθεμα Β'), «ο οποίος υπό την πίεση της Αντάντ... που ασκούσαν τα κόμματα της αντιπολίτευσης» (σχολικό, σελ.95).

Ολοκληρώνουμε: «Η κυβέρνηση των Φιλελευθέρων οδήγησε την Ελλάδα... χωρίς κίνδυνο» (σχολικό σελ.96) και συνδυάζουμε την πρόταση του σχολικού, σελ 96: «Ο εθνικός διχασμός... και τη δολοφονία του Ίωνος Δραγούμη, το 1920» με το παράθεμα Γ': «...Ο Βενιζέλος βρίσκεται πια στο ζενίθ των διπλωματικών του επιτυχιών. Δυο μέρες μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών δυο βασιλόφρονες αξιωματικοί, επιχειρούν να τον δολοφονήσουν στο σταθμό της Lyon στο Παρίσι αλλά τον πληγώνουν μόνο στο χέρι. Η απόπειρα είχε θλιβερό αντίκτυπο στην Αθήνα[...] άνδρες της δημόσιας ασφάλειας δολοφονούν τον Ι. Δραγούμη, γνωστό για την πατριωτική του δράση στη Μακεδονία.»

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το παρακάτω κείμενο και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις: α) να επισημάνετε τις επιδιώξεις των επαναστατών του Θερίσου και β) να καταγράψετε την αντίδραση της Κρητικής κοινωνίας απέναντι στην επανάσταση.

Για να απαντήσουμε στα ζητούμενα της ερώτησης θα πρέπει αφενός να αξιοποιήσουμε στοιχεία της πηγής (α ερώτημα) αλλά και στοιχεία από το σχολικό (ειδικά για το β ερώτημα), τα οποία βρίσκονται διάσπαρτα στις σελ. 210-214. Ενδεικτικά επίσης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν (ως πρόλογος) στοιχεία από το κεφάλαιο «3. Τα πρώτα νέφη». Σελ. 208-209, τα οποία καλό θα ήταν να δοθούν με συνοπτικό τρόπο.

Όσον αφορά το ερώτημα α, από το σχολικό βιβλίο χρησιμοποιούμε το εξής χωρίο στη σελ. 210: «Στο τέλος του 1904 έληξε η περίοδος της Γενικής Συνέλευσης... το προμήνυμα της επανάστασης του Θερίσου». Από το παράθεμα απομονώνουμε τα κάτωθι:

« Η σύνδεση της επαναστατικής εκτροπής με τις πολιτικές εξελίξεις των ετών 1901 -

1905 είναι άμεση, όχι μόνο προβαλλόταν ως βασικός σκοπός της εξεγέρσεως, η προώθηση της ενωτικής λύσης... αλλά και τα αίτιά της συνάπτονταν με την επιτεινόμενη εσωτερική κρίση.

«η βασική λειτουργία του θεσμικού συστήματος της Μεγαλονήσου είχε ουσιαστικά ανασταλεί και ο πολιτικός ανταγωνισμός κατέτεινε σε λύσεις εξωπολιτειακές. Με αυτήν ακριβώς την πραγματικότητα συνέχεται και το περιεχόμενο των επαναστατικών επιδιώξεων.»

«Η προώθηση της ενωτικής λύσεως συνιστούσε το βασικό επαναστατικό αίτημα»

« Παράλληλα όμως προβαλλόταν και το αίτημα της ριζικής μεταβολής των όρων της εσωτερικής διακυβερνήσεως και υπογραμμίζονταν η ανάγκη για την άμεση αντικατάσταση του ύπατου αρμοστή.»

« βασική διαπίστωση ότι η οργανική σύνδεση του εθνικού προς το αίτημα της εσωτερικής μεταβολής ανταποκρινόταν στη βαθύτερη φύση του αντιπολιτευτικού αγώνα.»

« Η προβολή της ενωτικής επιδιώξεως... θα ήταν δυνατό να συναφθεί με την αναζήτηση ορισμένων μερικότερων πλεονεκτημάτων στο πεδίο των εθνικών διεκδικήσεων.»

Όσον αφορά το ερώτημα β, καλό θα ήταν αρχικά να γίνει μια σύντομη αναφορά στην ηγετική ομάδα («Ηνωμένη Αντιπολίτευσις») της επανάστασης (σχολικό σελ.210: «Γύρω από το Βενιζέλο συνασπίστηκαν... σε δυναμική αναμέτρηση με τον Πρίγκηπα»), ενώ θα πρέπει να αξιοποιηθούν και τα παρακάτω χωρία από το σχολικό βιβλίο: σελ. 211: «Οι επαναστάτες αιφνιδίασαν τον Ηγεμόνα... προσχώρησαν στην επανάσταση», σελ. 213: «Η Κρητική Βουλή... και η απειλή εμφυλίου πολέμου ήταν πια ορατή», σελ. 213-214: «Ο παλαίμαχος πολιτικός Ιωάννης Σφακιανάκης... πολλοί χωροφύλακες αυτομόλησαν προς τους επαναστάτες».